

Klíněnka jírovcová Cameraria ohridella

Tento drobný motýlek odstartoval svou středoevropskou expanzi v Rakousku, kam byl nejspíše zavlečen od Ochridského jezera ležícího na albánsko-makedonských hranicích, kde byl, teprve v roce 1986, poprvé popsán. Přestože se motýlci objevují od jara do podzimu, jsou pro svou jen půlcentimetrovou velikost obtížně pozorovatelní. Jejich minující larvy (larvy napadající strukturu listu vykousáváním jeho pletiva) však způsobují na listech jírovců nepřehlédnutelné hnědé plošné minování, čímž nejen snižují asimilační schopnost a vitalitu stromu, ale i jeho estetickou hodnotu. I velmi silné a opakované poškození však málokdy ohrozí existenci dřeviny. K případnému úhynu jírovců dochází až v důsledku jiného onemocnění, ke kterému je po oslabení klíněnkou samozřejmě náchylnější.

Jak již bylo řečeno, jsou to právě larvy, které strom sužují. Proces cyklu napadení je následující. Samička klade na spodní stranu listu vajíčka, z nichž se líhnou larvy, které napadají pletivo listů. V takto připraveném prostoru se zakuklí a brzy vylíhnou. V jednom roce vzniká několik generací, larvy poslední z nich po určité době listů opouští a přezimují v půdě. První generace napadá převážně spodní větve stromu, další postupují směrem nahoru. Podzimní sběr listů a jeho následná likvidace tak cílí na přezimující generaci larev, které by se po přečkání zimy vylíhly na jaře dalšího roku.



Klíněnka jírovcová – dospělec



housenka

Zajímá Vás více o klíněnce jírovcové?

Poradíme Vám, jak začít bojovat proti tomuto škůdci.
Můžete se také zapojit jako dobrovolník na Praze 2 a 3.

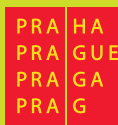
Obratťe se na nás: Ekocentrum Konikleč, o. p. s.,
Vlkova 34, Praha 3, 130 00
www.ekocentrumkoniklec.cz
www.ekoporadnypraha.cz

Bc. Tereza Sedláčková, tel.: 605 083 484
e-mail: tereza.souckova@ekocentrumkoniklec.cz

Zdroje:
KOLAŘÍK, Jaroslav. Péče o dřeviny rostoucí mimo les.
ČSOP Vlašim, 2005.



EKOPORADNY PRAHA .CZ



Klíněnka jírovcová

Jak bojovat
proti klíněnce



EKOPORADNY PRAHA .CZ



Jak bojovat proti klíněnce

Existuje několik způsobů, jak chránit stromy proti klíněnce. Žádný z nich však není samostatně dostatečně účinný. Je tedy vhodné je kombinovat.



Chemický postřik

K boji proti klíněnce se využívají dva typy postřiků, ovšem použití každého z nich má své nevýhody.

První z nich se aplikuje především na spodní větve stromu a zabráňuje larvám v jejich dalším vývoji. Postřik se provádí 5. – 15. května v závislosti na výsledcích odchyty sameček klíněnkou pomocí feromonových lapačů.

Jeho nevýhodou je především poměrně vysoká cena. Navíc pozdější generace napadají neošetřené části, takže účinek je pouze částečný. Přípravek se používá hlavně tam, kde je důležitá estetická hodnota stromu.

Druhým způsobem je postřik kmene stromu kontaktním insekticidem. Na kmeni se totiž shromažďují klíněnkou připravené ke kladení vajíček. Postřik se provádí na jaře kolem 10. dubna a opakuje se za 10 dní.

Tento způsob ochrany však není příliš vhodný pro hustě zalidněné oblasti, protože do kontaktu s ošetřeným kmenem by neměli přijít např. psi. Z toho vyplývá, že jeho nízká pořizovací cena je zvýšena náklady na bezpečnostní opatření (oplocení, varovné tabule apod.).

Další nevýhodou je, že je potřeba stejným způsobem ošetřit všechny jívce v okolí, aby škůdci nepřelétli na již ošetřený strom. Přípravkem také nelze chránit stromy proti dalším generacím klíněnkou, protože jejich dospělci se neshromažďují na kmeni, ale ve vyšších patrech koruny.

Sběr listů

Sběr listů je velice šetrným a jednoduchým způsobem boje proti tomuto škůdci. Je to však potřeba dělat velice pečlivě (listů je potřeba odstranit i z těžko přístupných míst) a opakovaně, aby chom stačili postupně shrabat všechno listí, dříve než je larvy opustí. Některé odborné práce doporučují listí pálit (spolehlivě zničení larev), jiné naopak kompostovat (teplota 60 – 70 °C postačí ke zničení larev klíněnkou, ale zachová ostatní faunu). Pro obyvatele Prahy je asi nejjednodušším řešením využití speciálních papírových pytlů určených přímo ke sběru listů napadeného klíněnkou a jejich následného odvozu do sběrného dvora, který dále zajistí jejich likvidaci ve spalovně.

Zlepšování kondice stromů

Je poměrně logické, že jakýkoliv organismus, který je v dobré kondici, lépe odolává škodlivým vlivům, tedy i napadení škůdci. Život ve městě sám o sobě rostliny poškozují. Jsou vystaveny znečištění ovzduší, v zimě je ohrožuje zasolování půdy (na strozech se projevuje zhnědnutím okrajů listů), často jsou obklopeny dlažbou nebo betonem, takže půda nemůže zadržet dostatečné množství vody a trpí i nedostatkem vláhy. V Praze je navíc obecně méně srážek, než na zbytku území republiky. Z toho vyplývá několik způsobů, jak jírovcům pomoci.

Nejdůležitější je **dostatečná závlivka** (účinnější je vydatnější závlivka než opakované zalévání menším množstvím vody), která současně pomáhá z půdy odplavovat sůl (důležité hlavně na jaře). Dále je možné **stromy přihnojovat a kypřit půdu**.

Dalším škodlivým faktorem je špatný výběr stanoviště (např. nedostatek světla ve vnitroblocích). S tím se však u vzrostlých stromů bohužel nedá nic dělat.

Lidé se také mnohdy mylně domnívají, že stromům prospívá psí moč a výkaly, které jim naopak velmi škodí.

